

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

פב א מ"י פ"ה מה"י
מלוה ולוה הלכה ט
ופ"י מלכות שותפין
הלכה ז ופ"ה הלכה ח
פ"ג לאוין ק"ו פור ש"ע
י"ד ס' קצו ט"ף ז :

פב ב מ"י פ"ה מהלכות
מלוה הלכה יד :

פד ג מ"י פ"ה מהלכות
שותפין הלכה ד סמג
ע"ש פ"ב ט"ף י"ד ס' קצו
קצו ט"ף כא :

פה ד מ"י פ"ה מהלכה ג
דלא כרשב"ג ע"פ
כ"מ :

פו ה ו מ"י פ"ה מהלכה ג
וע"ש ג ופ"י
בהשגות ובכ"מ סמג ש"ס
פ"ז ט"ז י"ד ס' קצו
ט"ף ד והט"ף כה :

הגהות הב"ח
(ה) גמ' דנפש ערמיה
י"ב ע"ש כ"ב דף
קמ"ד ע"א :

הגהות הגר"א
[א] חומ' ד"ה מקום .
ור"ח גריס כו' . י"ב
וכ"ה גריס ר"י ור"ח
וב"ס : [ב] שם פ"י א"ס
כו' . י"ב פ"י בהוספת
הרא"ש דלנכות הנותן
אבל הטור פ"י לנכות
המקבל ועוד פ"י הטור
דשכר כתף מה שמוליך
המקבל ככל פסח למכור
בזוק נותן למקבל וכו'
כ"ע (ע"ע מ"ש רבינו ב"ד
ס' קע"ז ס"ק מ"ד) :
[ג] שם ד"ה א"י . וקשה
כו' . י"ב אבל דעת
הרמב"ם ופ"ה כן הוא
השכיחה הוא ביד המקבל
ודלא כהרא"ש שהביימה
ב"ד הנותן וע"ה ק"ד
ז' ד"ה ח"ד עסקא כו'
וכ"כ הרי"ף ור"ש שם
וש"פ וה"ל כרעותו של
רמב"ם ש"ל להיך פלגא
באגר כו' ורוב הוספים
הסקימו לרש"י ובמ"ש
ה"ל עסקא פלגא כו'
והרמב"ם פ"י כתיב שרואין
היך כתוב בשכר א"ס
כתוב דייבי מרי עסקא
למקבל פלגא באגר
ובהפסד לו הבריה לנתון
ואי כתוב למקבל פלגא כו'
למקבל (וע"ה בס"ק י"י) :

איכא ב"נים מוזרות . דשרו באכילה כדאמרין באלו עריות
(חולין דף סד) : ב"נים מוזרות נפש היפה תאלס ולכ"ה
למימר לא מלא ב"נים מוזרות יך לביתו ריקן דב"נים מוזרות שכימי
עובד הלכך אפילו כי לא מלא שרי : **מקום** שרגילין להעלות

שכר כתף למעות לבהמה מעלין כו'
רשב"ג אומר כו' . כך כתוב בהוספתא
(פ"ה ט"ז) וכן גרס בקונטרס אבל
ברוב ספרים גרסינן בתי לבהמה
מעלין ולהעלות ולדות בשכר עמלו
ומזוט מעלין ומליגן למימר דרשב"ג
לא פליג אלא ארישא כדאמר במילתיה
דלון נותן לו שכר כתף למעות אבל
אסיפא למקום שנהגו להעלות ולדות
בשכר לא פליג אי נמי כל שכן דפליג
בסיפא דהא אמאי אילמריך ת"ק
למיתני סיפא כיון דתנא רישא אלא
אילמריך לאשמעינן שלא תאמר
מנהג חמור כ"כ שמעלין ולדות בשכר
יכול לשנות א"ס כן לרשב"ג דיכול
לשנות כרישא כ"כ בסיפא [א] ור"ח
גריס מקום שנהגו להעלות שכר כתף
למעות מעלין לבהמה מעלין להעלות
ולדות כו' [ב] פ"ה א"ס היו פירות כבר
מוכחין בחלך המקבל מעלה לו פירות
כשער שבזוק ומעלה עליהם שכר
כתף שהיו לריכין להביא פירות מביטו
של הטון לביתו של מקבל כדתייה
היו פירות מופקדין אלו מעלה לו
במעות : **ורשב"ג** לא בעי שכר
עמלו ומזוט . שפיטא דשכר מזוט
בעי לתיבד דהיך היו גללים שכר
מזוט אלא מעמלו גרידא פריך דאפילו
עם אלו הרבה פעמים לריך שכר
כתף : **ד"ה** איכא גללים . ובפרק
אלו מליאות (לשן דף כו) גבי שה
דאכידה פריך ואימא לאתוי גללים
ומשני דסתם גללים מפקד להו התם
לכ"ע מחיל להו בשביל השבת קרן
אבל הכא דלריך ליתן שכר רואה הוא
להיות פטור ע"י גללים :

אי פלגא באגר תרי תילתי בהפסד
אי פלגא בהפסד תרי תילתי
באגר . כך גרס בקונטרס ולגירסת
זו קאי רישא אנתון וסיפא ארב
עיליש המקבל ואי גרסינן פלגא באגר
תרי תילתי בהפסד ואי פלגא בהפסד
תילתא באגר אז קאי הכל אנתון
ואי גרסינן פלגא באגר תילתא
בהפסד ואי פלגא בהפסד תרי
תילתי באגר אז קאי הכל ארב עיליש
[ג] וקשה וכי שומא הטון לעשות כזה
למקבל ולתלות דעתו דכשיראה
הפסד יאמר אני רואה פלגא באגר
ועליך תרי תילתי בהפסד וא"ס יראה
ריות אמאי רואה רואה פלגא הפסד
ושני שלישי ריות והרי כאילו התנה
שמקבל הנותן עליו תילתא באגר
ושני תילתא בהפסד ויש לומר
דשומא זמן אחד קצוע להם שותף
אותו זמן יברר רב עיליש איזה

מהם שיראה אי נמי רבא היה תמיה על לשון השטר דאי פלגא
באגר הוה לו לכתוב תרי תילתי בהפסד כו' ור"ח גרס נפק עלייהו
שטרך דכתב זיה פלגא באגר בהפסד ולא גרס ופלגא בהפסד וכן
רבינו משולם והשתא מוקדק דכל כרחך דכל פלגא דכתב בשטר רב
קאי אלא באגר ולא אהפסד דהא כיון ופלגא באגר בעינן תרי תילתי
בהפסד דאי פלגא קאי נמי אהפסד א"ס כן הוה בעינן תרי תילתי באגר
אלא ודאי האי שטרך הכי קאמר פלגא באגר תרי תילתי בהפסד :
אלא

אמר אביי כפועל בטל של אותה מלאכה של
דבטל מינה וצריכא דאי תנא חנוני חנוני
הוא דסגי ליה כפועל בטל משום דלא נפיש
שרחיה אבל מעות ליקח בהן פירות (ה) דנפיש
שרחיה אימא לא סגי ליה כפועל בטל ואי
תנא מעות ליקח בהן פירות הוה אמינא התם
הוא דבעי כפועל בטל משום דנפיש שרחיה
אבל חנוני דלא נפיש שרחיה אימא סגי ליה
במשוהו בעלמא דאפילו לא טבל עמו אלא
בציר ולא אבל עמו אלא גרוגרת אחת זהו
שכרו צריכא : (כמה עיזו ותרגולין מעלין
סימן) תנו רבנן כמה הוא שכרו בין מרובה
ובין מועט דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר
אפילו לא טבל עמו אלא בציר ולא אבל עמו
אלא גרוגרת אחת זהו שכרו ר' שמעון בן
יוחאי אומר נותן לו שכרו משלם תנו רבנן
אין שמין לא את העוים ולא את הרחלים ולא
כל דבר שאינו עושה ואוכל למחצה ר' יוסי
ברבי יהודה אומר שמין את העוים מפני
שחולבות ואת הרחלים מפני שגווזות ושומפות
ומורטות ואת התרגולות מפני שהיא עושה
ואוכלת ותנא קמא גיזה וחלב לא ספק לשכר
עמלו ומזוט בגיזה וחלב כולי עלמא לא
פליגי כי פליגי בנסיובי ותותרי תנא קמא
סבר לה כר' שמעון בן יוחי דאמר נותן לו
שכרו משלם ר' יוסי ברבי יהודה סבר לה
כאבוה דאמר אפילו לא טבל עמו אלא בציר
ולא אבל עמו אלא גרוגרת אחת זהו שכרו
תנו רבנן 'משברת אשה לחברתה תרגולת
בשני אפרוחין אשה שאמרה לחברתה
תרגולת שלי וביצים שליכי ואני ואת נחלוך
באפרוחין רבי יהודה מתיר רבי שמעון אוסר
ורבי יהודה לא בעי שכר עמלו ומזוט איכא
ביצים מוזרות תנו רבנן מקום שנהגו להעלות
שכר כתף למעות לבהמה מעלין ואין משניין
ממנהג המדינה רבן שמעון בן גמליאל
אומר *שמין עגל עם אמו וסיה עם אמו
ואפילו במקום שנהגו להעלות שכר כתף
למעות ורשב"ג לא בעי שכר עמלו ומזוט
איכא גללים ואידך *גללים אפקורי מפקיר
להו : אמר רב נחמן הלכה כרבי יהודה
והלכה כרבי יוסי ברבי יהודה והלכה כרבן
שמעון בן גמליאל בני רב עיליש נפק עלייהו
ההוא שמרא דהוה כתיב ביה פלגא באגר
פלגא בהפסד אמר רבא רב עיליש ג"גברא
רבה הוא ואיסורא לאינשי לא הוי ספי 'מה
נפשך אי פלגא באגר תרי תילתי בהפסד
אי

רביה לבעל הבית דאי קביל עליה הכי ריביתא הוא דקטרה בפלגא
דפקדון משום פלגא דמלוה אלא ודאי שטרך הכי מפרשי' ליישניה
שקיבל עליו איזו מהם שפילת : אי פלגא . יקבל הנותן באגרא יקבל
עליו ואחרית ההפסד יומר בהפסד כגון תרי תילתי בהשאלה ליכא
רביה דהשתא ליכא אלא תילתא מלוה דלא קיבל עליה רב עיליש אלא
תילתא באחריותו וקסקיל פלגא באגרא והוה מאי דסקיל באגרא
טפי מתילתא שכר עמלו לטרות שהוא עוסק בשני שלישי פקדון :
אי

רביה לבעל הבית דאי קביל עליה הכי ריביתא הוא דקטרה בפלגא
דפקדון משום פלגא דמלוה אלא ודאי שטרך הכי מפרשי' ליישניה
שקיבל עליו איזו מהם שפילת : אי פלגא . יקבל הנותן באגרא יקבל
עליו ואחרית ההפסד יומר בהפסד כגון תרי תילתי בהשאלה ליכא
רביה דהשתא ליכא אלא תילתא מלוה דלא קיבל עליה רב עיליש אלא
תילתא באחריותו וקסקיל פלגא באגרא והוה מאי דסקיל באגרא
טפי מתילתא שכר עמלו לטרות שהוא עוסק בשני שלישי פקדון :
אי

אמר אביי כפועל בטל של אותה מלאכה דבעל מינה . א"ס היה
גבר או נפח כמה אדם רואה ליעול ליעבל ממלאכה כבידה כזו
ולעשות מלאכה קלה : ר' יהודה . מיקל טפי מדר' מאיר דר' מאיר
בעי שיפסוק לשום שכר ומיהו בכל מה שיאות לקבל עליו בשכרו

בין רב בין מעט הא קביל עליה ורבי
יהודה לא בעי שיפסוק לשום שכר
אלא יעבול עמו בציר כאחד מן השוק ;
גרוגרת . תלכה יבשה : משלם .
כפועל בטל : ולא כל דבר שאינו
עושה ואוכל . אכל עושה ואוכל כגון
פרה החורשת ותמור הטוענת משאוי
פעולתן הוא שכר עמל ומזון :
ושוטפות . כשעוברין בנהר המים
שוטפין מן הגיזה והוא טטלה :
ומורטות . כשעוברות בין הקוים :
ותנא קמא גיזה וחלב לא ספק בשכר
עמלו ומזוט . בחמיה וכי גיזה של
רחלים וחלב העוים אינו מספיק
לשכר עמל ומזון : בגיזה וחלב כ"ע
לא פליגי . א"ס נאות בטל הבהמה
שלא לחלוף בהן : בנסיובי . מי
פסולת החלב שקורין משגיאי :
ותותרי . שטיפת ומריטת הרחלים
תותרי תרגום של נושרין דתתרי ע"י
שטיפת ומריטת : משכרת אשה
לפכרתה תרגולת בשני אפרוחין .
לשנה : אשה שאמרה כו' . אשה שיש
לה תרגולת מותרת לומר לבעלת
הביצים בלשון שכירות תני לי ביצים
ואוסיב תרגולת עליהם ואטרה
באפרוחים ואטול שני אפרוחים בשכרי
אבל בלשון חתוקה פליגי זה וקאמר
רבי שמעון דכל לשון חתוקה ספקא
היא וקריבנה להפסד כשכר וכיון
דאחריות חלי ביצים עליה אשתכח
פלגא מלוה אבל בלשון שכירות אין
אחריות הביצים על בעלת התרגולת :
איכא ב"נים מוזרות . שאינן קולטות
אפרוח וטועלת בשכרה וכן מותרות
באכילה לחמירין בשחיטת חולין
(חולין דף סד) : ב"נים מוזרות נפש היפה
תאלס וכו' יהודה לטעמיה דאמר
אפילו בטל עמו בציר זה ששרו וכו'
שמעון לטעמיה דאמר טוטל שרו
משלם : ה"ג מקום שנהגו להעלות

שכר כתף למעות לבהמה מעלין .
מקום שנהגו שהשם עגלים וסייחים
קטיים למתנה לחצירו נותן לו מעות
בשכר שמויאון ומכניסן על כתיפו
מעלין : עם אמו . דליכא טרחא
לאפוקי ולעיולי לפי שנמשך אחר אמו
ובלא עמל ומזון כי אמו עושה ואוכלת
ואין לריך להעלות על שכר כתף :
ואפילו במקום שנהגו להעלות
לעגלים וסייחים הגישומין לבדם :
כרבי יהודה . בטבל עמו בציר :
כרבי יוסי ברבי יהודה . בנסיובי
ותותרי : נפק עליהו שטרך . שקיבל
אביהם עסקא פלגא באגר ופלגא
בהפסד : לא הוי ספי' . לא היה מאכיל

רביה לבעל הבית דאי קביל עליה הכי ריביתא הוא דקטרה בפלגא
דפקדון משום פלגא דמלוה אלא ודאי שטרך הכי מפרשי' ליישניה
שקיבל עליו איזו מהם שפילת : אי פלגא . יקבל הנותן באגרא יקבל
עליו ואחרית ההפסד יומר בהפסד כגון תרי תילתי בהשאלה ליכא
רביה דהשתא ליכא אלא תילתא מלוה דלא קיבל עליה רב עיליש אלא
תילתא באחריותו וקסקיל פלגא באגרא והוה מאי דסקיל באגרא
טפי מתילתא שכר עמלו לטרות שהוא עוסק בשני שלישי פקדון :
אי

[למן סט']
לשן פו .
[כ"ק מת']

פ"א מ"י פ"ו מהלכות
שומעין הלכה ב' ופ"ח
שם הלכה א' וע"י יתאונן
ובכסף משנה סוג ע"ן
פס הלכות ט"ז ע"ש פ"ד
פ"ו קמו טע"ה ב'

פ"ח ב' מ"י שם פ"ח
הלכה א' סוג שם:

פ"ח ג' ד' ה' מ"י שם
וע"י שם הלכה ב'
סוג שם טע"ה ע' שם:

צ"ו ה' ח' ה' מ"י שם פ"ח
הלכה ד' סוג שם
טע"ה שם ספי"ב כג' :

צ"א י' ב' מ"י שם פ"ח
הלכה ע' סוג שם
טע"ה מ"מ פ"י קמו
ספי"ו י' :

אלא שיטה איתמר. אומר ר"ת דמכ"מ הלכה כרשב"ג [י] דהא
איתמרין (גיטין 97 ע"ה). כל מקום ששנה רשב"ג במשנתיו
הלכה כמותו ואין קראה דהא רב ושמואל צעו או לקמן דינר או
ר"ש עגלא לפטומא ור' שמעון בן גמליאל לא צעי אלף גללים
וליתא למימר דהיינו דוקא צעגל עם
אמו דלא נפיש טירחא דהא ר' יוסי
בר' יהודה אמר לעיל (דף סח) אפילו
בזהמות גדולות לסגי כנסיובי
ותותרי דסבך לה כצטרו וגם רבינו
תנחל פירש דכל כי האי גוונא
שנאמר שיטה לית הלכתא כחד
מיניהו אלף כרבי שמעון דאמר
(ע"ה) עתון לו שכרו משלם :

אמר רב מותר שלישי בשכרך
מותר. ור"ת והא' לז' אחד
ברבים הוא דשמא לא ינאלא מותר
שלישי ורב לית ליה דר' יהודה מותר
לז' אחד ברבים דאמר לעיל (דף סז).
עושין אמהם בפירות ואין עושין
אמהם בדמים ומשמע לעיל דהיינו
דלא כרבי יהודה ועוד דאפילו לרבי
יהודה לא שרי כבי האי גוונא אלף
כשיש צד ליה או מלוא לעשות דז'
אחד שלא יהיה רביה ויש לומר דהכא
אקילו רבנן משום דשימי טובא שיהא
מותר שלישי : **דאמר** ר' אינשי גביל
לתורא גביל לתורי. ור"ת מהאי
טעמא לשתרי אפילו לית ליה בהמה
לדידיה דהא לריך לטרות לעלמו
משום פלגא דמלוה ו"ל דלא דמי דאי
לית ליה בהמה לדידיה אין לריך
לטרות בזהמה של שותפות בכל יום
אלא כל אחד יטרח ביומו :

אי משתפת בהדיה יחיב לך כמי
אליתא. תימא למה הוא סבורה
כן דהא כי משתתף בהדיה כמי
ויכול כל הראש הרי הוא כמשתלה
דמשתלה שהיה טורח בכל בהמה
של ר' אלעזר היה טולל הראש ועכשו
שטורח לרבי אלעזר רק בחצי בהמה
יטול חצי הראש מחלק רבי אלעזר
ועוד מאי קאמר השתא שותפי אן
והלך גם עתה היתה חלקו של רבי
אלעזר פלגא מלוה ויש לומר
דכששתתף עמו היה טורח בחציו
של רבי אלעזר כחכם ועל כן אמרה
יהיב לך כמי אליתא אחרי שתיך
לוקח מחלקו שום שער :

כי
שמיפולה מרובה מאי שמיפולה מרובה מפני ששינייה דקות ומכאן ואילך
נוטל מחצה שלו וחצי מחצה בשל חבירו רב מנשיא בר גרא שקל מחצה
שלו וחצי מחצה בשל חבירו אתא לקמיה דאביי א"ל [ג] מאן פלג לך ועוד מקום
שנהגו לגדל הוא ותנן *מקום שנהגו לגדל יגדלו הנהו תרי כותאי דעבוד
עסקא בהדי הדדי אוי"ל חד מנייהו פליג זוזי בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה
דרב פפא א"ל מאי נפקא מינה הכי אמר רב נחמן זוזי כמאן דפליגי דמו לשנה
וזון חמרא בהדי הדדי קם איך פליג ליה בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה
דרב פפא א"ל כמאן פלג לך א"ל קא חוינא דבתר *דידי קא אתי מד א"ר פפא
כה"ג

אומר ר' יוסי אומר בדקה ג' חדשים *מפני
שמיפולה מרובה מאי שמיפולה מרובה מפני ששינייה דקות ומכאן ואילך
נוטל מחצה שלו וחצי מחצה בשל חבירו רב מנשיא בר גרא שקל מחצה
שלו וחצי מחצה בשל חבירו אתא לקמיה דאביי א"ל [ג] מאן פלג לך ועוד מקום
שנהגו לגדל הוא ותנן *מקום שנהגו לגדל יגדלו הנהו תרי כותאי דעבוד
עסקא בהדי הדדי אוי"ל חד מנייהו פליג זוזי בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה
דרב פפא א"ל מאי נפקא מינה הכי אמר רב נחמן זוזי כמאן דפליגי דמו לשנה
וזון חמרא בהדי הדדי קם איך פליג ליה בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה
דרב פפא א"ל כמאן פלג לך א"ל קא חוינא דבתר *דידי קא אתי מד א"ר פפא
כה"ג

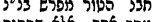
אי פלגא בהפסד רב כהנא אמרייתא לשמענתא קמיה דרב
זבד מנהרדעא ואמר לי דלמא רב עיליש
שובל עמו בציר הוה ואמר רב נחמן הלכה
בר' יהודה אמר ליה לאו הלתא איתמר
אלא שיטה איתמר הכי נמי מסתברא דאי
לא תימא הכי למה ליה למיחשב ולמימר
הלכה הלכה לימא הלכה בר' יהודה דמיקל
מכולהו אמר רב מותר שלישי בשכרך הרי
זה מותר ושמואל אמר לא מצא מותר שלישי
ילך לביתו ריקן אלא אמר שמואל *קוצץ לו
דינר וסבר רב אין קוצצין לו דינר [א] והאמר
רב ר' ישי עגלא לפטומא מאי לאו דאמר ליה
מותר שלישי בשכרך לא דקאמר ליה אי
מותר שלישי אי ריש עגלא לפטומא איבעית
אימא [ב] יכי קאמר רב מותר שלישי בשכרך
מותר כגון דאית ליה בהמה לדידיה דאמרי
אינשי גביל לתורא גביל לתורי ר' אלעזר
מהרגוניא זבין בהמה ויהיב ליה לאריסיה
מפמים ליה ויהיב ליה רישא באגריה ויהיב
פלגא רווחא אמרה ליה דביתו אי
משותפת בהדיה יהיב לך נמי אליתא אול
זבין בהדיה פליג ליה מאליתא א"ל (ה) תא
נפגיה לרישא א"ל השתא כמעיקרא נמי לא
א"ל עד האידינא זוזי דידי הוו אי לא הוה
יהיבנא לך שפי פורתא מיהוי כרביה השתא
שותפי אגן מאי קאמרת מרחנא שפי פורתא
האמרי אינשי סתם אריסא למרי ארעא
קמשעבר נפשיה לאתווי ליה רעיא תנו רבנן
השם בהמה לחבירו עד מתי חייב למפד
בה סומכוס אומר באחונות שמונה עשר
חדש בגודרות כ"ד חדש ואם בא לחלוק
בתוך זמנו חברו מעכב עליו אבל אינו דומה
מיפולה של שנה זו למיפולה של שנה אחרת
*(אבל מאי קאמר) אלא לפי שאינו דומה
מיפולה של שנה זו למיפולה של שנה אחרת
תניא איך השם בהמה לחבירו עד מתי
חייב למפד בולדות בדקה ל' יום ובגסה ג'
יום רבי יוסי אומר בדקה ג' חדשים *מפני
שמיפולה מרובה מאי שמיפולה מרובה מפני ששינייה דקות ומכאן ואילך
נוטל מחצה שלו וחצי מחצה בשל חבירו רב מנשיא בר גרא שקל מחצה
שלו וחצי מחצה בשל חבירו אתא לקמיה דאביי א"ל [ג] מאן פלג לך ועוד מקום
שנהגו לגדל הוא ותנן *מקום שנהגו לגדל יגדלו הנהו תרי כותאי דעבוד
עסקא בהדי הדדי אוי"ל חד מנייהו פליג זוזי בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה
דרב פפא א"ל מאי נפקא מינה הכי אמר רב נחמן זוזי כמאן דפליגי דמו לשנה
וזון חמרא בהדי הדדי קם איך פליג ליה בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה
דרב פפא א"ל כמאן פלג לך א"ל קא חוינא דבתר *דידי קא אתי מד א"ר פפא
כה"ג

טבי

הגהות הב"ח
(6) גמ' איל ר"ה תא
ופלגיה לרישא: (3) ריש
ד"ה שיטה וכו' ורבנן
שמעון בן גמליאל כולן :

הגהות הנ"א
[א] גמ' והאמר רב ר' רב
עגלא. ר"ב הרשב"ס
מפרש בהמה משתלה
דלתיב הא לריך לית
כסול: [ב] שם כי
קאמר כו'. ר"ב וכתב
הריב"ם דה"ל דשמואל
דלמך קולן כו' נמי איירי
דוקא כה"ג דלית כו'
אלו ה"ל ה"ל מפרש כ"ל
עסק אחר אלף שהתה
ומפ"ה ג"כ
מפרש ריש עגלא וקולן
כ"ל עסק אחר אלף
כדמ' בעל : [ג] שם
מן פלג כו'. ר"ב פ"י
הריב"ם ונמש' ולכן
אין נוטל מחצה בשל
חיובו וריב"ם הרשב"ס וי'
בשם רש"י אלף בשם
ה"ל לנעול נוטל
וה"ל גם עתה היתה חלקו של רבי
אלעזר פלגא מלוה ויש לומר
דכששתתף עמו היה טורח בחציו
של רבי אלעזר כחכם ועל כן אמרה
יהיב לך כמי אליתא אחרי שתיך
לוקח מחלקו שום שער :

הגהות הנ"ב
(1) [ג] תוה' ר"ה אלף.
דהא אמרין כו'. ר"ב
הריב"ם ונמש' ל' ליה
כללל כמ"ה הרי"ק ור"ה
מפרק גמ' פשוט (ועמ"ס)
כדמ' בח"מ פ"ה תכ"ג
רבינו בת"מ פ"ה תכ"ג
ס"ק ג' :

טבי

[סו אכל
דקאמר כ"ג]

[במכות כו:]

[לקמן ע"ב]

פ"ה דידיה

איזהו נשך

פרק חמישי בבא מציעא

ע

ונסגו בני כופרא - בעלי ספינה קרי בני כופרא לפי שזפתין אוחס בזה: אגרא בשעת משיכה - נותנין אוחס מיד ואע"פ שקיבל שכרה נותן לו פגרא לכשתשכר: אטו כמנהגא תליא מילתא - היכי שבקינן להו לקבל שכר הואיל וסופו לקנותה כולה: משום דמתיתא תניא -

מעות של יתומים מותר להלוותן ברבית - ה"מ למיפרך תיפוק ליה משום ליה דקעבד בלא תשיך (דברים כג) חלל דעריסא פריך ח"ג קצבר דלא מחייב ליה משום לא תשיך חלל כגמס המלוה מזהר: **דקא**

עין משפט
גרי מצוה

קא א בניו פ"ח מהל' מנה וזה ה"ל י"ח סמך לאוין ק"ג טושי"ט י"ד ס"י קטו ס"ט"ג :

קב ג מ"י שם פ"ד הלכה יד ופ"ח מהל' מחלות הלכה א סמך שם טושי"ט י"ד ס"י ק"ג טושי"ט י"ח וטושי"ט ח"מ ס"י ר"ל ס"ט"ג :

קב ד מ"י פ"ה מהל' מלוה ה"ל ח סמך שם :

קב ה מ"י שם פ"ד ה"ל יד ופ"ח מהלכות מחלות ה"ל א סמך שם טושי"ט ח"מ ס"י ר"ל ס"ט"ג :

הגהות הב"ח (א) ח"מ ד"ה חלל וכו' דעוין נפקד דידך שקלמינא :

הגהות הגר"א [א] ח"מ ד"ה חלל . הסם היה כו' . כ"ג וכ"ג בימות שם ד"ה וכן וככתובות פה ב' ותינוט ה"ל דכ"ג ד"ג"כ מיישגין שמה ספקודו בעדים וכו' ח"מ ח"מ למטה ונראה לפרש דהכא בשמעתין כו' [ב] שם ח"ג מעיקרא כו' . כ"ג וכ"ג ח"מ ככתובות שם וכימות קט"ו :

הגהות הגר"א [א] ח"מ ד"ה חלל . הסם היה כו' . כ"ג וכ"ג בימות שם ד"ה וכן וככתובות פה ב' ותינוט ה"ל דכ"ג ד"ג"כ מיישגין שמה ספקודו בעדים וכו' ח"מ ח"מ למטה ונראה לפרש דהכא בשמעתין כו' [ב] שם ח"ג מעיקרא כו' . כ"ג וכ"ג ח"מ ככתובות שם וכימות קט"ו :

גליון הש"ס [א] ח"מ ד"ה חלל וכו' ה"ל ח"מ ח"מ למימר לקוח . עיין מילין ק"ג ע"ג ע"ה ח"מ ד"ה פלתיא :

דמותר דקדמני שלא עשה דמ"ס מחיים חלל לאחר מיתה נהוג מנהגא: ה"ג משום דמתיתא תניא מנהגא: בזה שבקינן - אחר אביהן לבית הקברות: גופא דעובדא - שראית את מר שמואל נהג כן שהעדת זאת בשמו הא ודאי פסיקא דלא שמעתא דיתמרר הכי בפירוש חלל מכלל שראית אותו טהג העדת כן: דפסול דודא - קלמח שקורין קלדיר"א: דבני מר עוקבא - יתומים היו: שקיל ויהיב לה שקיל ושקיל לה - היה משכירה לאחרים ושקלה כשהוא מוסרה להם וחזר ומקבלה כמשקל אם חסר נחשבה משלמין לו דמי חסרונה ויהיב ליה דמי אגר: פסחא - חסרון נחשבה ואי ס"ד חסור להלוותן ברבית אי אגרא לא פתחא למה נותנין שכר הואיל ומקבלין עליהם השוכרין פתח נחשבה: בדיקני - ביתומים גדולים שנתמלא זקנם ואינן קרוים יתומים שרי: דהא מקבלי עלייהו מוסכא דנחשבה - פתח דמי נחשבה ששאר כדמפרש ואזיל דכל מה דמיקלי נחשבה בצרי דמיה אע"פ שמשלמין את מוסר המשקל יש פתח בנחשת הנותר בו הנשרף בלאו וכל נחשת שרוף דמיו פחותים: קרוב לשכר - *שהיו יתומים נוטלין חלק בשכר ואין נוטלין חלק בהפסד אבל רבית ממש לא חלל מה שישתכרו מעותיהם יתלוקו ואע"ג דבדיקני חסור לאו רבית ממש הוא חלל אלא רבית הוא ומדרבנן ובימינו לא גזור שכל יכלו נחשבה והאביסמי פרוטה אחר פרוטה: ויהיבין לכו זוזא זוזא - לסעודה חכילתם: דהבא פריבא - גרוטאות של זהב דודאי שלו הן ואינן פקדון דלא עבדי אינשי דמפקדי דהבא פריבא בפקדון וכיון דעשיר הוא ויש לו לגבות ממנו אם יאבדו מעותיו יהיבין להו נהליה קרוב לשכר ורחוק להפסד: דמשפוי ניכסי - שנקבשו שקטין חללו ואין עטור על

[פריך כ"ג]

[ג"ל שיהו]

"ונסגו בני כופרא אגרא בשעת משיכה פגרא בשעת שבירה אטו במנהגא תליא מילתא משום דמתניתא תניא מנהגא אמר רב ענן אמר שמואל מעות של יתומים מותר להלוותן ברבית אמר ליה רב נחמן משום דיתמי ניגדו ספינא לכו איסורא *יתמי דאבלי דלאו דידהו ליולו בתר שבקייהו אמר ליה אימא לי איזו גופא דעובדא היכי הוא אמר ליה ההוא דודא דבני מר עוקבא דהוה בי מר שמואל תקיל ויהיב ליה תקיל ושקיל ליה שקיל אגרא ושקיל פתחא אי אגרא לא פתחא ואי פתחא לא אגרא אמר ליה כי הא יאפילו ברקני נמי שרי למיעבד דהא מקבלי עלייהו חוסבא דנחשבה דכמה דמקלי נחשבה בציר דמיה אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא ואמרי לה אמר רבה בר יוסף בר חמא אמר רב שישת ימעות של יתומים מותר להלוותן קרוב לשכר ורחוק להפסד תנו רבנן יקרוב לשכר ורחוק להפסד רשע קרוב להפסד ורחוק לשכר חסיד קרוב לזה ולזה רחוק מזה ומזה זו היא מדת כל אדם אמר ליה רבה לרב יוסף הני זווין דיתמי היכי עבדינן להו אמר ליה מותבינן להו בי דינא ויהיבין להו זוזא זוזא א"ל והא קא כליא קרנא אמר ליה מר היכי עביד אמר ליה בדקינן גברא דאית ליה דהבא פריבא ונקמינן דהבא מיניה ויהיבין להו ניהליה קרוב לשכר ורחוק להפסד אבל דבר מסוים לא דלמא פקדון ניגדו ואתי מריה יהיב סימנין ושקיל ליה אמר רב אשי תינה אי משתכח גברא דאית ליה דהבא פריבא אי לא משתכח גברא דאית ליה דהבא פריבא ניכלו זווין דיתמי אלא אמר רב אשי יחוינן גברא דמשפוי נכסיה ומדומין ושמע דינא דאורייתא ולא מקבל שמחא דרבנן ויהיבין להו ניהליה בבי דינא: מתני'

היה נחמן אי הוה סימנא מעליא כיון שהפקדו אינו עומן לקוחין הן צדי או שלי היו מעולם ובני ציהי הגידו לך הסימן חלל מורה שהפקדו לו חלל שאומר כמו שאירע הסימן בשלך כן אירע בשלי ואע"ג דאית ליה מגו לא היה נחמן דהוי מגו במקום עדים ונראה לפרש דהכא חיישינן הוה נחמן אי הוה סימנא מעליא כיון שהפקדו אינו עומן לקוחין הן צדי או שלי היו מעולם ובני ציהי הגידו לך הסימן חלל מורה שהפקדו לו חלל שאומר כמו שאירע הסימן בשלך כן אירע בשלי ואע"ג דאית ליה מגו לא היה נחמן דהוי מגו במקום עדים ונראה לפרש דהכא חיישינן הוה נחמן אי הוה סימנא מעליא כיון שהפקדו אינו עומן לקוחין הן צדי או שלי היו מעולם ובני ציהי הגידו לך הסימן חלל מורה שהפקדו לו חלל שאומר כמו שאירע הסימן בשלך כן אירע בשלי ואע"ג דאית ליה מגו לא היה נחמן דהוי מגו במקום עדים ונראה לפרש דהכא חיישינן

היה נחמן אי הוה סימנא מעליא כיון שהפקדו אינו עומן לקוחין הן צדי או שלי היו מעולם ובני ציהי הגידו לך הסימן חלל מורה שהפקדו לו חלל שאומר כמו שאירע הסימן בשלך כן אירע בשלי ואע"ג דאית ליה מגו לא היה נחמן דהוי מגו במקום עדים ונראה לפרש דהכא חיישינן הוה נחמן אי הוה סימנא מעליא כיון שהפקדו אינו עומן לקוחין הן צדי או שלי היו מעולם ובני ציהי הגידו לך הסימן חלל מורה שהפקדו לו חלל שאומר כמו שאירע הסימן בשלך כן אירע בשלי ואע"ג דאית ליה מגו לא היה נחמן דהוי מגו במקום עדים ונראה לפרש דהכא חיישינן

היה נחמן אי הוה סימנא מעליא כיון שהפקדו אינו עומן לקוחין הן צדי או שלי היו מעולם ובני ציהי הגידו לך הסימן חלל מורה שהפקדו לו חלל שאומר כמו שאירע הסימן בשלך כן אירע בשלי ואע"ג דאית ליה מגו לא היה נחמן דהוי מגו במקום עדים ונראה לפרש דהכא חיישינן